

Zpráva o výstavbě kostela sv. Jana Nepomuckého v Košířích, kterou sepsal Josef Krušina, člen kostelního spolku, se zachovala ve farním archivu ve dvou exemplářích. Uvádíme druhý exemplář zprávy, který má místy dosti bohaté rukopisné komentáře. Neví se, kdo je jejich autor, ale právem se lze domnívat, že jde o komentáře zasvěcené. Tyto komentáře jsem v létě r. 2002 zahrnul do elektronické podoby (dokument MSWordu 97) původní zprávy. Rukopisné změny a doplňky jsou uvedeny v hranatých závorkách kurzívou. Jinak jsem se při přepisu držel stejných zásad jako u prvního exempláře. Mé vlastní poznámky jsou označeny jako poznámky při opisování.

Milan Práger

Josef Krušina:

Výstavba
kostela svatého Jana Nepomuckého v Praze - Košířích

I. Z dějin Košíř.

Dnešní území pražské čtvrti Košíř, ležící v jednom z hlubokých údolí směrem západním od Vltavy, bylo osídleno již v době předhistorické, jak o tom svědčí četné archeologické nálezy v cihelnách a při hloubení základů staveb. Jsou to zbytky předhistorických hutí - pecí k tavení kovů, pro které dávaly palivo hluboké lesy na Bílé hoře.

Hájek z Libočan ve své kronice z roku 1541 uvádí, že vedoucí odbojných žen Vlasta shromáždila šiky žen a dívek, které se vzbouřily proti mužům, na vrchu Vidouli. S hradu Děvína, který podle Hájka stával na kopci proti Vyšehradu - nad nynějšími Radlicemi, podnikaly výpady do okolí a opanovaly také dvorec pod Vidoulí, jehož majitele jménem Motola, zajaly. Ve válce, v níž se utkaly ženy s muži, byly dívky přemoženy, jejich hrad roku 743 rozmetán a více nebyl obnoven. U zmíněného dvora pod Vidoulí vznikla malá vesnička, pojmenovaná po majiteli, Motol. Tolik Hájkova pověst.

V údolí, jehož svahy byly porostlé lesem, při potoku vyvěrajícím na západních svazích rostlo hojně vrb. Na tržišti v pražském podhradí byl zájem o koše, které vyráběli obyvatelé bydlicí na území dnešního Motola a snad i v místech dnešních Košíř. Kupující dali jim přezdívku "Košieři", nová vesnička založená těmito obyvateli, obdržela prý od nich své jméno - Košíře.

Jiný výklad původu jména Košíř udává, že pojmenování vzalo svůj základ od nožů - kosieřů, kterým řezali toto proutí; a další domněnka udává, že to mohly být malé nože kosieřky, jimiž byla přirézávána vinná réva, která se v hojně míře na svazích údolí pěstovala.

Znak Košíř, modrozlutý štít, v jehož modrém poli je jednoocasý lev žluté barvy a na žlutém poli tři stříbrné srpy, pochází z nedávné doby, z roku 1895, kdy byly Košíře povýšeny na město. Není proto možno z tohoto usuzovat přesný původ názvu Košíře. Všechny tři shora uvedené domněnky by mohly odpovídat pravdě.

Při potoce vedla jedna z četných zemských cest, spojující pražské tržiště se západním územím dnešních Čech a ostatním světem. V průrvě (průsmyku) levé příkřejší stráně vzdálené půl míle od Vltavy odbočovala jedna cesta doleva (dnešní Jinonická silnice) a směřovala k hradu Karlštejnu. Bylo jí tedy zvláště od doby Karla IV. hojně používáno. Neschůdný terén byl asi příčinou, že toto území bylo jen řídko osídleno, noví obyvatelé dávali přednost bydlišti na mírnějších svazích při Vltavě, na území dnešního Smíchova a Malé Strany.

První věrohodná zmínka o košířském údolí je z roku 1146, kdy Plasský klášter obdržel od krále Vladislava II. řadu vesniček, mezi nimi Motol, osídleno v Košířích a jižní svah Petřína. Podle Sázavské kroniky, bylo k dlažbě kostela svatého Prokopa na Sázavě použito kamene z Petřína. Majetek v Motole zaměnil klášter roku 1209 za pole v "Ninonicích" s kopcem Vidouli. Tehdy měl klášter kromě kamenného lomu na svahu Petřína také vinici, pod vrchem dvůr a kostel.

Košíře jsou uváděny z části jako majetek kláštera u sv. Jiří na Hradčanech, kde tehdy byla abatýš Anežka, dcera Vladislava II., jiná část údolí zůstala majetkem českého knížete, nebo byly jeho majiteli kláštery: Plasský, Strahovský a Kapitula Vyšehradská. V té době zde byl - na příhodném místě - snad na území dnešního Motola, větší dvorec, ze kterého byly dodávány potraviny do pražského hradu. Později byl dán do používání české královně, což je známo zejména u Elišky, manželky Jana Lucemburského. Brzy na to byla nemovitost pronajímána různým pražským klášterům, které zde měly své deputátníky. Tím nastávalo pozvolné osidlování údolí, ve kterém vznikly dvě vesničky - Košíře Přední a Zadní, kromě již stávajícího Motola.

Pro pohodlí vozků byly zde krčmy, ve kterých mohli přenocovat před vjezdem do Prahy a jejího tržiště v Ungeltě u Týnského kostela. Byly zde nezbytné kovárny pro opravy vozů a kování koní, přibývaly další útulky pro vozky i koně i hojně kupce, kteří této cesty používali.

Postavením uvedených budov, ku kterým přibýly další, sloužící za obydlí domácím obyvatelům, začalo údolí pozvolna měnit svůj vzhled. Vhodná místa při potoce i při cestě zbavována křovin, upravována na pole, příkřejší svahy byly vymýceny a v polovině XIV. století v době Karla IV. byly zde hojně zřizovány vinice. Pražští měšťané se zde rádi usazovali, zřizovali ve vinicích dvorce a letní

obydli. Ostatní obyvatelé Košíř měli možnost výdělků při stavbách pražských hradeb, paláců, kostelů, klášterů a pod. Malá vesnička rostla, její obyvatelé se stávali zámožnějšími - blízkost Prahy měla, i na tehdejší osadu, svůj vliv.

Za husitských válek, kdy se Pražská obec postavila na odpor proti císaři Zikmundovi, zabrala až dosud králem užívaný Košířský dvorec, současně i majetek klášterní a dosazovala sem své nájemníky. Po ukončení válek uplatňoval nárok na majitele dvorce zemský správce Jiří z Poděbrad a pronajal jej svému příznivci. Držitelé Košíř i nájemníci královského dvora se střídali až do roku 1597, kdy byl dvorec zakoupen pro úřad nejvyššího purkrabího. Nejvyšší purkrabí - správce pražského hradu - přední zemský úředník - první osoba po králi, dosazoval též rychtáře a obecní konšele do Košíř.

Výhody plynoucí z blízkosti Prahy, byly vesničky a jejím obyvatelům osudným. Kdykoli nepřátelská vojska obléhala Prahu, hrozilo všem vesnicím v okolí města úplné zničení. Tak roku 1611 za vpádu Pasovských proti [na pomoc; pozn. při opisování: pomoc císaři byla spíš jen záminkou, iniciativa vpádu vycházela z Pasova] císaři Rudolfovi II. byly i Košíře značně zpustošeny. Nepřátelské vojsko zpravidla postupovalo až do blízkosti městských hradeb, zde se zastavilo, aby buď lstí, zradou nebo i přímým bojem vniklo do opevněného města. Košířské údolí s hojným vinným i lesním porostem poskytovalo těmto záměrům vhodnou polohu a úkryt. Je jisté, že přítomnost nepřátelského vojska, které sem přišlo na výboj, místu neprospělo.

Po západním svahu údolí ustupovala za listopadového nedělního odpoledne velká část stavovské armády po bitvě na nedaleké Bílé hoře. Byla to zejména uherská jízda, která ve zmatku prchala směrem k Vltavě, kde mnoho bojovníků utonulo.

V následující třicetileté válce byly Košíře často napadány vojskem, obydlí vesničanů i několik dvorců vydáno zkáze. Švédská vojska obléhající Prahu zničila velkou část vesnice, obyvatelé pokud neuprchli, byli povražděni. Ještě při konečných bojích této pustošivé války, snad to bylo v době obléhání Nového Města Švédy, v létě roku 1648 použili Švédové k shromažďování stád dobytka pro zásobování vojska prostoru na území dnešního Smíchova a údolí ke Košířům. Zradou bývalého císařského důstojníka Ottovalského obsadili téměř beze ztrát Hradčany s Malou Stranou, kde krutě zacházeli s obyvateli. Je jisté, že v době obležení Prahy od 26. července do 2. listopadu roku 1648 byly zpustošeny i nedaleké Košíře.

S radostí uvítali zbylí obyvatelé zprávu, že 24. října byl po třicetiletých bojích uzavřen mír. Následky války třicetileté, která ještě v posledních dnech si vyžádala na Praze hodně obětí, byly veliké. Celá naše vlast byla zničena, vesnice i města vypáleny, obyvatelé vyhubeni. Z dřívějších 3,000.000 obyvatel zůstalo v Čechách sotva 900.000 zubožených lidí!

Podle katastru z roku 1654 bylo v Košířích na purkrabském statku 23 pustých míst, jejichž majitelé se sem již nevrátili. Při novém osídlování a obnovování zpustošeného kraje, dával lid přednost rovinnatějším polohám v sousedních osadách Stodůlkách, Motole, Ruzyni snad i Liboci. Pusté Košířské údolí oživovaly tlupy lupičů "Petráků" zbytků vojenských zběhů, kteří měli své skrýše v blízkých strahovských skalách. Smělými výpady zneklidňovali těch několik málo osadníků. Častým útlukem lupičů při cestě za dobrodružstvím byl pustý dvorec Polyxeny Popelové z Lobkovic ležící u cesty k Radlicím, kde dodnes užívaný název "Na Popelce" určuje místo onoho dvorce, v jehož blízkosti stávala tehdy malá kaple.

Po dvě desetiletí po ukončení války není zmínka o osídlení dříve upravených svahů porostlých vinicemi. Pusto a ticho bylo i v těsné blízkosti Prahy. Teprve roku 1672 je zmínka o rodině Samuela Lhotáka, která se usadila v pustém dvorci na jižní straně údolí na území dnešní čtvrti "Cibulka". Dodnes užívaný název je odvozený od pozdějších majitelů z rodiny Cibuleckých.

Pražské purkrabství se snažilo, aby toto území podléhající rychtáři ve Stodůlkách bylo opět osídleno. Tehdy velká jeho část byla majetkem Pavla Michny z Vacínova, Jiřího hraběte z Šicendorfu a později Jana Adolfa ze Schwarzenberků.

Roku 1677 se zde uvádí vinice a chmelnice Glaubicova, patřila pivovaru "U Glaubiců" na Malé Straně, dále vinice Nedvídkova, vlastnictví pivovaru "U Nedvídků" na Perštýně, dále vinice pana Martina nebo také Demartinka (majitel Vilém Demartini), další vinice Ladronova, pojmenována dle majitele hraběte Ladrona, později zvana všeobecně Ladronka a jiné.

V tehdejší době zpustlé Košíře byly vyhlédnuty za místo morového hřbitova. V srpnu roku 1679 byla donesena náказа moru do Vídně, která se rozšířila i do Čech. Tehdy v Praze během roku 1680 ze 100.000 obyvatel zemřelo 32.308 osob. [Mory: 1680, 1713-19, 1771-72.] Malé hřbitovy kolem pražských kostelů nestačily, proto koupěna magistrátem "Na Volšanech" zahrada a tím otevřen nový

morový hřbitov. Představení "Vlašského špitálu" koupili od Malostranských dominikánů vinici položenou u Motolského potoka a upravili ji rovněž na hřbitov, kterému se říkalo Malostranský. Současně zde byla postavena kaple P.Marie a zřízen lazaret pro nakažené morem. K ošetřování nemocných se přihlásilo 8 jezuitů, kteří všichni po nákaze morem zemřeli. Nad jejich společným hrobem byl postaven krásný kovaný kříž, který dle domněnky později postaven u řádového hrobu na Vyšehradě.

Přes tyto nesnáze osídlování Košířského údolí pokračovalo. Majitel knížecího dvorce - purkrabství pražského hradu se staral, aby byly obnoveny užitečné plochy pozemků. Správa všech purkrabských dvorů v okolí Prahy byla soustředěna, současně zcentralizována i duchovní správa všech poddaných, usedlých na shora uvedených pozemcích.

Pro sídlo duchovního byla určena Liboc a pod správu tamějšího faráře patřily: Bohnice, Stodůlky, Ruzyň, Veleslavin, Podbaba, Selce, Herink?, Bubeneč, Chodov, Otkovice (Vokovice), Bubna, Počernice, Sejpravice (Svépravice), Chvaly, Kuchle (Chuchle), Řepy, Hlubotce (Hlubočepy), Zlejšín, Práče, Záběhllice, Hodkovičky, Šeberov, Prosek, Smíchov, Kundratice, Měcholupy, Hostivice a pusté Košíře. Je samozřejmé, že při rozsáhlosti takové farnosti život náboženský nebyl na výši. Pastorační duchovní mohla být prováděna jen místně, kam právě libocký kněz v té či oné době zavítal.

První písemné zprávy o jménech obyvatelů tehdejších Košíř poskytují nám farní matriky, které podle nařízení církevního sněmu v Tridentě byly vedeny od roku 1671 tehdejším libockým farářem Bartolomějem Hallo z Hallenberku. Celé první desetiletí mlčí o Košířích, až roku 1682 se dovídáme, že 10. února pokřtěno dítě Matěj, syn Jiřího Černého a matere Doroty z Koschirz. Mezi kmotry uvedena Dorota Klobicova - (snad Glaubicova). V dalších zápisech o křtu novorozenat jsou jako kmotři uváděni "primátor Nového Města pražského, spoluradní, vrchní písař pražského purkrabství i paumastr císařskej" - zedník, stavitel ? Zápisy z Košíř i z "Motolic" (Motola) se střídají s větší hustotou ve farních záznamech z tak rozsáhlé farnosti. K dosavadním záznamům o křtu přistupují roku 1688 matriky oddaných, od roku 1695 jsou zaznamenávána též úmrtí. V té době se oblast libocké farnosti zmenšuje, koncem XVII. století jsou obnovovány dříve zaniklé farnosti Smíchova a Jinonic, které v té době mají své kněze.

I Košíře se dosti rychle obnovují, přibývá hospodářských stavení, mimo jiné postavil zde Jan Tomáš Barchánek mlýn. Poblíž mlýna postavil též občan krčmu a kovárnou, kde provozoval své řemeslo Josef Štěpán, dále zde byl řezník Jiří Peták a pekař Jan Kubka. Brzy na to roku 1704 byla pod Klamovkou postavena další hospoda "Formanka" s nezbytnou kovárnou, ve které pracoval Matěj Zvěřina. To již vzrůstající Košíře měly svého rychtáře Ondřeje Máchu, potvrzeného purkrabstvím.

Půl století klidné doby dalo obyvatelům pozapomenout na strastiplné doby dědů, třebaže tehdejší císař Leopold I. ukončil roku 1679 válku s Francouzi a roku 1699 dlouhou a vyčerpávající válku s Turky. Ale klid nebyl trvalý, i když se poddaní utěšovali, že budou moci v klidu pracovat a věnovat se svému zaměstnání.

Začátkem XVIII. století začal spor o osiřelý španělský trůn - mezi zájemci - francouzským králem Ludvíkem XIV. a rakouským císařem Leopoldem, potomkem vymřelého španělského rodu Habsburků. Po celé říši konány modlitby za zachování míru, v každé vesničce se shromažďovali obyvatelé v kapličkách a u křížů k večerním pobožnostem. Vzrušení dostupovalo vrcholu po zprávě, že se k českým hranicím přibližuje 60.000 Francouzů, aby s vojskem bavorského kurfiřta vtrhli na české území.

V té době postavili si i Košířští obyvatelé pod Klamovkou kapli Panny Marie, na místě, kde dle nezaručených zpráv stávala malá kaplička již v době prvního osídlení Košíř. Současně byl kolem malého kostelíka zřízen i hřbitov. Svěcení kaple provedl 2. července 1704 libocký farář Saar, zde se současně konal sňatek pastýře Matěje Strymla z Mořiny s Dorotou dcerou Jan Šafránka, vinaře z vinice "Čapky" nad Košíři. Mezi svatebními hosty jsou uváděni obyvatelé "Šenkýřky (Šmukýřky?)", dále z vinic Císařské a Prsténky.

Když se roku 1713 znovu objevil mor, byl obnoven lazaret u "Malostranského" hřbitova a současně zde postavena kaple Nejsvětější Trojice, kterou spravoval farář z nyní zrušeného kostela sv. Václava na Malé Straně. Hřbitov byl roku 1787 značně rozšířen a stal se pohřebištem pro Malou Stranu a Hradčany.

Tehdy se Košíře pomalu zotavovaly z hrozivého zpusťování, které na zdejší území provedlo francouzské a bavorské vojsko, když za vlády Marie Terezie roku 1742 proniklo až ku Praze a zničilo též rozsáhlé vinice a to tak důkladně, že tyto nebyly více obnoveny a svahy údolí opět zpustly.

V době obnovy Košíř, na začátku druhé poloviny XVIII. století byl i kostelík Panny Marie přestavěn. Půdorys sice zůstal, ale sloh stavby byl pozměněn a klenba nahrazena rovným stropem. Z původní vnitřní výzdoby jsou zde snad oba obrazy Nanebevzetí Panny Marie a svatého Jana Nepomuckého. Oprava a úprava kaple byla provedena z největší části z příspěvku nejvyššího purkrabího Filipa Kolovrata Krakovského a arcibiskupa Jana Mauritiusa Gustavusa. Znovuzřízený kostelík byl posvěcen 15. srpna roku 1752.

V letech 1831-1837 spolek "Bratrstvo z lásky k bližnímu" postavilo na Malostranském hřbitově, na místě dosavadní kaple, nynější kostel Nejsvětější Trojice, jehož velkým mecenášem byl bývalý pasovský biskup Leopold z Thun-Hohensteinu, jeho železná socha je podnes naproti východu z kostela. Uvedený církevní hodnostář žil ve vyhnanství na svém statku "Cibulce", v jehož blízkosti založil roku 1817 anglický park, který svou kopcovitou polohou, vhodně využitou pro zahradní zákoutí, je s vhodnými stavbami jedním z nejpoetičtějších míst v Praze.

V té době nastává Košířům nová doba. Postupem industrialisace - stavbami továren v Praze, přibývalo i nových obyvatelů, kteří sem přicházeli z celých Čech. Před Újezdskou branou vzniklo předměstí Smíchov, s menšími i většími průmyslovými závody. Dělnictvo pracující v těchto podnicích se usídlovalo nejen v blízkosti městských hradeb, ale vyhledávalo svá bydliště i v jiných vzdálenějších sídlištích.

Roku 1785	měly Košíře	33 domů	
1840	"	40 "	
1850	"	50 "	
1869	"	61 "	a 1670 obyvatelů
1890	"	159 "	a 5.126 obyvatelů
1910	"		
1920	"		a 20.000 obyvatelů
1940	"	700 "	a 27.000 obyvatelů.

Postupem doby přibýváním nových občanů mění tvářnost údolí, které kdysi pokrývaly vinice. Praha se stává větším střediskem, kde se soustřeďuje čilý ruch a zcela jiný ráz dostává po osvobození národa, kdy jako hlavní město republiky rychle roste. Zdokonaluje svůj vzhled a odraz vnitřních úprav se projevuje i ve vzdálenějších předměstích. V Košířích vedle dosavadních dělnických domků postaveny činžovní domy, vzniká vilková čtvrť Cibulka, zaplňuje se plocha v Motolské kotlině, která zvláště po postavení nouzové nemocnice v roce 1940 se stává vyhledávaným místem četných pražských obyvatelů.

II. Náboženské poměry.

O hmotnou stránku nových obyvatelů rozrůstajících se Košíř bylo postaráno – po stránce náboženské vykonáno málo – téměř nic.

Až do roku 1868 byly Košíře přiděleny ke vzdálenému libockému kostelu. Teprve zmíněného roku byla zřízena samostatná duchovní správa a farním kostelem se stal hřbitovní kostel Nejsvětější Trojice na Malostranském hřbitově, kde se konaly zpravidla jen pohřební obřady. Nyní začal sloužit kostel nově zřízené farnosti. I přes toto opatření nebylo splněno, co rozlehlá košířská čtvrť potřebovala. Budova kostela svou polohou vyhovovala více obyvatelům z přilehlých ulic Smíchova, kdežto vzdálený Motol zůstal i nadále v těžce vzdálenosti, jako za dřívější farnosti libocké. Bohoslužby v kostele Nejsvětější Trojice z odlehlých obydlí navštěvovali jenom nejuvědomější věřící.

Tento stav trval po půl století a malá péče a vstřícnost k osadníkům v otázce duchovní měla své následky, zejména v poválečné době roku 1920, kdy z 20.000 obyvatelů v Praze XVII, byla polovina bez vyznání a ze zbývajících 10.000 přešla část k nově založené církvi československé. Touto skutečností řadily se Košíře k Vokovicům a Hrdlořezům, kde měli obyvatelé bez vyznání relativní většinu, naproti Kobylisům, Proseku a Hlubočepům, kde byla absolutní většina občanů bez vyznání. Zjev, který se dá snadno vysvětlit ve všech místech nedostatečnou duchovní pastoračí. Tehdejší duchovní správa v Košířích se sice snažila, aby se zlepšily neutěšené náboženské poměry tím, že občas

konány bohoslužby v kapli pod Klamovkou, kterých se mohlo zúčastnit nejvýše 50 osob; používáno i malé kapličky v Kavalírce rovněž nevyhovující svými prostorami. Mše svaté zde mohly být slouženy jen v letních měsících za příznivého počasí, kdy většina přítomných byla mimo prostor kaple.

To bylo příčinou, že několik uvědomělých katolíků dalo podnět k tomu, aby v Košířích byl založen stavební spolek, jehož účelem bylo postavení kostela v horní části jejich čtvrti. Byl to zejména katecheta zdejší P. Snížek, bydlící ve statku Cibulce, který kolem sebe shromáždil skupinku věřících, kteří 18. října roku 1928 založili Kostelní spolek katolíků v Košířích.

Vedení spolku se ujali členové: předseda Josef Šolle, jednatel P. Snížek a pokladník František Kořínek. Všechny členy spolku vedla a spojovala tatáž idea, že člověk má potřebu Boha znát, jej vzývat a uctívat, k čemu slouží nejen soukromý příbytek, ale hlavně kostel, kde je dána možnost přechovávání Eucharistie a obětování mše svaté.

Pro potřebu lidské společnosti se budují různé budovy, mezi nimi kostely, aby člověk nebyl závislý na počasí a mohl se kdykoliv zúčastnit bohoslužeb.

Ve XIII. století v době zakládání měst, domáhali se zakladatelé – lokátoři práva, aby v nových sídlištích mohli dosazovat duchovní do současně budovaných kostelů. Dnešní doba nemá takových pravidel – dnes nastupuje místo příkazů – svépomoc, ochota, láska k Bohu a láska k bližnímu.

Takové a podobné myšlenky byly vedoucím motivem skupinky košířských katolíků, kteří započali svoji práci směřující k cíli – postavení kostela.

Spolek byl postaven před veliký úkol, který je možno shrnout do těchto bodů:

1. Shromáždít potřebný obnos k zakoupení stavebního pozemku,
2. získat pro stavbu vhodný návrh,
3. provést stavbu,
4. udržovat a zachovat chrám v řádném stavu.

Vytčené úkoly byly z velké části a to v poměrně krátké době splněny.

III. Vývoj stavby kostela.

Všichni členové spolku zaměřili svoji činnost hlavním směrem: získání peněz, které se dělo rozšiřováním počtu členstva seskupeného na členy zakládající se 100,-- Kč příspěvkem jednou provždy, členy přispívající s ročním příspěvkem 10,-- Kč a členy činné s příspěvkem 5,--Kč za osobu. Dalším zdrojem získávání spolkového jmění byly příspěvky od dobrodinců. Sbírkové byly prováděny pravidelně při bohoslužbách v kaplích, které zde obětavě vykonával P. Krus z T.J. – vpravdě misionář pražské periferie. Bylo využito bohoslužeb v kostele Nejsvětější Trojice, i zde získávány od věřících příspěvky, které doplněny dary z divadelních představení a různých večírků k tomu účelu pořádaných dosáhly slušné výše, jak nám ukazuje tabulka:

	od 18.X.1928 do r. 1929	1930	1931	1932	1933	1934
Příspěvky	3.174	1.960	1.035	580	755	776
u kaple	1.054	451	205	135	119	347
Sbírkové u kostela					582	1.666
hotově	446	3.800	3.059	3.095	3.079	3.175
Dary poštou	5.990	970	2.491	9.716	11.928	11.516
Sbírkové v domech pošt. spořít.		4.750	388			12.409 2.575
Divadlo, koncert, večírek přednášky	530 4.300 529	280	2.300	65	–	–
cihly pohledy				1.250	540	544 297

Během krátké doby shromáždili členové spolku tímto způsobem úctyhodnou částku 250.000 Kč. [? 100.964; pozn. při opisování: v originále uvedenou částku 250.000 nelze z údajů v tabulce vyvodit. Komentátor uvádí součet všech údajů. Údaj 25.000 by odpovídal zhruba částce vybrané do konce r. 1930.] Drobná práce prováděna s láskou - obětavostí při všemožných příležitostech [(cihly)] přinesla ovoce a tím byl sebrán obnos se kterým bylo možno pomýšlet na větší akci.

Výbor spolku vešel v jednání s představiteli řeckokatolické církve na tehdejší Podkarpatské Rusi, kteří nabídli odprodej dřevěného kostelíka. Jednatel P. Snížek v létě roku 1932 shlédl na místě několik dřevěných staveb, po jeho návratu byla vyžádána nabídka firmy arch. Kolena z Mukačeva, která požadovala za rozebrání, převoz a postavení stavby v Košířích 52.734 Kč. Připočteme-li k tomu obnos, který měl být zaplacen za stavbu samotnou, chápeme, proč celá akce zanikla. Resignace P. Snížka na funkci jednatele, která byla brzy na to podána, byla důsledkem všeho nezdaru.

Činnost spolku utuchla, aby za krátkou dobu zmohtněla, když byl 1.lednem 1934 ustanoven správcem košířské farnosti P. Václav Chlumský, známý v katolické veřejnosti jako organisátor mládeže.

S novou chutí zapojili se všichni členové do práce a brzy na to byla provedena velká sbírka ve prospěch stavby kostela u všech košířských obyvatelů. Z mnoha obětavých nutno uvést zejména členy spolku paní Nouzovou, Habartovou, Schützovou, Hájkovou, Svobodovou, Vávrovou, Havlínovou, Vitákovou, Eichlerovou, Dundrovou, Fialovou, Ulipovou, Hlavínovou, Fořtovou, které, vedle pokladníka Kořínka, pp.Nováka, Skrčeného, navštívily každou rodinu v Košířích a prosily o sebeství dar pro stavbu chrámu. Výsledek sbírky – přes 17.000 Kč získané ve vlažném náboženském prostředí, za svízelné hospodářské situace a nezaměstnanosti, je jistě krásný!

V té době uvažováno o stavbě charitativního ústavu ve zdejší čtvrti, která měla být budována stavebníkem – náboženskou institucí, při čemž měl být postaven i menší kostel nebo ústavní kaple, která by sloužila nejen chovancům, ale i ostatním věřícím. Tento plán přiměl spolkové činitele, aby započali vyhledávat vhodný pozemek pro zamýšlenou budovu. Bylo uvažováno o staveništi na Klamovce a pozemku u obecního dvora pod Kotlářkou. Po nezdařeném jednání o koupi uvedených parcel navrhována jiná, více méně vhodná místa, z nichž nejlépe vyhovoval pozemek na jižní straně Košířského náměstí, kde stály prozatímní školní pavilóny. Místo určené pro stavbu veřejné budovy náleželo městu Praze a bylo podle posudku odborníků, vhodné pro stavbu kostela.

Na základě těchto skutečností podal spolek 8.listopadu 1935 žádost adresovanou Městské radě v Praze o odprodej pozemku. K žádosti byl připojen odborný architektonický posudek se zakresleným návrhem stavby řešeným k již stávajícím budovám, zejména protější školy.

Až po roce, 12.listopadu 1936 vyzval městský stavební úřad žadatele, aby podal přesné plány zamýšlené budovy, které byly po další výzvě stavebního úřadu dne 17. února 1937 pozměněny a doplněny návrhem, který vypracoval architekt Chomutovský. Podle názoru odborných znalců působil rušivě k stávajícím budovám a poněvadž většina členů spolku byla pro stavbu kostela podle uvedeného plánu, zůstávala žádost nevyřízena.

V té době onemocněl obětavý pokladník spolku pan František Kořínek [(zaměstnanec hospod. lid. institucí ve Spálené ul.15.)] a více s lože nepovstal. Zlá choroba hlodala jeho zdraví a když 12. září roku 1937 zemřel, želeli jeho odchodu nejen všichni členové spolku, ale i věřící celé farnosti. Odešel v něm vzorný katolík, obětavý pracovník, který velkým podílem přispěl ke krásným finančním výsledkům spolku. Bez tohoto základu nebylo možno uvažovat o zakoupení stavebního místa a stavbu chrámu Páně. František Kořínek si zaslouží vzpomínky všech, kdož navštěvují a navštíví kostel svatého Jana Nepomuckého v Košířích !!

V presidiální schůzi městské rady pražské konané 29. listopadu 1937 byla žádost spolku zamítnuta s tím, že požadovaný pozemek se pro budovu kostela nehodí; náhradou navrhován pozemek u hřbitova Kotlářky, vzdálený od Košířského náměstí – středu čtvrti, 1/2 hodiny, místo odlehlé a z jižní strany nepřístupné.

Prostřednictvím tehdejších zástupců čl. strany lidové v městské radě pražské byly konány četné intervence, vyvracen názor, že kostel by zastínil zde již stávající školu, dokazováno, že okolí Kotlářky je neosídleno, komunikačně zejména od západu a jihu nespojeno, čímž by věřícím nebylo pomoheno, poněvadž vzdálenost do nového kostela by byla táž jako k dosavadnímu kostelu na Malostranském hřbitově.

Poněvadž bylo zjištěno, že zamítavé rozhodnutí městské rady bylo kromě intervencí odpůrců stavby kostela v Košířích vyvoláno i nevhodným návrhem, byl z podnětu nově přistouplých členů

spolku požádán architekt Ing. Jaroslav Čermák z Prahy, aby vypracoval nový návrh budovy a žádost o odprodej pozemku na Košířském náměstí obnovena. [za cenu 50.000 Kč.]

Po mnoha intervencích bylo dlouholeté úsilí odměněno výsledkem. Rozhodnutím ústředního zastupitelstva hlavního města Prahy ze dne 16.ledna 1939 bylo prodáno Kostelnímu spolku v Košířích ideální místo pod lidnatou kolonií Cibulkou, Václavkou, blízko kolonie na Šumavě a Buďánek, přístupné od Motola, ve středu Košíř při hlavní třídě velkoměsta.

Tím dosaženo velikého úspěchu, ze kterého se radovali všichni členové spolku a příznivci stavby kostela. Zbýval další úkol zajistit dostatečný kapitál a vhodný projekt pro stavbu. O celé akci byl informován pražský arcibiskup kardinál Dr. Kašpar, který snahy spolku podpořil velkým peněžitým darem a byl proto před konečným rozhodnutím dotázán na posudek - sloh stavby. Podle jeho přání byl vzat v úvahu návrh architekta Čermáka, který byl přijat i členstvem spolku. Se stavbou mělo být co nejdříve započato. Politické události - okupace, zřízení protektorátu, celou akci poněkud zdrželo, přes to výbor spolku ve své schůzi 22. května roku 1939 zadal uvedenému projektantovi vypracování plánů, které již 2. června předal pražské obci se žádostí o povolení stavby. Při tom bylo zjištěno, že je nutno vyžádat souhlas od majitelů sousedních nezastavěných pozemků. Tyto, i jiné podmínky nebyly včas splněny a bylo nutno žádat o prodloužení lhůty k uzavření kupní smlouvy !

Mezi tím došly zprávy, že pražská obec nesouhlasí s projektem řešícím stavbu na šikmou osu směrem k náměstí, v důsledku čeho bylo vykonáno opět několik intervencí s výsledkem, aby o stavbě - její poloze, rozhodli odborníci.

Přes tyto nesnáze pokračováno v přípravných pracích, které by stavbu mohly uspišit a 1. října roku 1939 po pobožnosti u sochy svatého Václava v Košířích [*fotografie*], byl za hojné účasti věřících na upraveném staveništi zahájen výkop materiálu. V té době bylo rozhodnuto, aby kostel byl zasvěcen svatému Janu Nepomuckému, čímž změněno původní rozhodnutí, aby patronem kostela byla blah. Anežka Česká. Po zjištění, že blahoslaveným není možno kostely zasvěcovat, byl za patrona kostela určen český světec, který ve Velké Praze nemá farního kostela. Štědří mecenáši podporovali snahy spolku většími i menšími dary, které přes to, že nebyly vzhledem k politické situaci zasílány žádné prosebné dopisy, dosáhly v té době částky 65.000 K. Rozhodnutí, komu bude kostel zasvěcen setkalo se s velkým porozuměním širokých vrstev věřícího lidu v českých zemích. Z větších darů nutno vzpomenout dar profesora Dr. Šímy, který věnoval velký obnos k vybudování hlavního oltáře kostela zasvěceného svatému Janu Nepomuckému.

K překonání odporu rozhodujících činitelů přispěl v nemalé míře odmítavý postoj celého katolického světa k hitlerismu i otevřený odpor českých katolických duchovních, zvláště pražského arcibiskupa kardinála Dr. Kašpara, k německým okupantům.

Tím se dosáhlo konečného schválení příslušnými činiteli třetímu návrhu stavby, řešeného podélným směrem - budovou shodnou se stávající školou s věží na severní straně kostela. Stalo se tak rozhodnutím ze dne 13. ledna roku 1940. Do roku 1940 vstupovali členové spolku s vědomím, že splněním všech požadavků, překonáním řady překážek, které se stavěly v cestu, skončili další úsek vytčeného programu a s chutí přes tíživé válečné poměry připravovali stavbu kostela.

Snaha o radostnou spolupráci byla narušena nesouladem vedoucích funkcionářů ve věci projektu stavby. Již ve schůzi výboru 22. května roku 1939 dožadoval se předseda Šolle, aby při stavbě nebylo použito plánů vypracovaných architektem Čermákem. Svůj požadavek obnovoval i přes názor kardinála Dr. Kašpara. Při výroční spolkové schůzi 28. dubna roku 1940 došlo ke střetnutí předsedy s ostatními členy výboru a zejména s místopředsedou P. Chlumským. Předseda trval na svém požadavku, aby plán architekta Čermáka nebyl vzat v úvahu, navrhoval novou soutěž pro návrhy, dále dokazoval, že se stávajícím kapitálem 400.000 K není možno práci zahájit. Odpor proti postupu předsedy vyvolalo u členstva zjištění, že upozorňoval rozhodující činitele na nepravdivou skutečnost, že kardinál Dr. Kašpar nesouhlasí s projektem architekta Čermáka, čímž bylo odprodání pozemku i stavba sama o celý rok oddálena! Členové přítomní na této schůzi vyžádali si svolání další mimořádné schůze, kde schválena změna spolkových stanov, pozměněn výbor spolku, do jehož čela postaven jako předseda profesor Antonín Novák s přibráním dalších aktivních členů Františka Dobeše, jednatele a Milady Večerníkové, pokladní. Ve vedení zůstal P. Václav Chlumský, čímž dán potřebný základ k spolupráci.

Za tři dny po rozhodující schůzi 3. května 1940 zahájila firma František Couf stavbu opěrné zdi, kterou si vyžádala změna polohy budovy podélným směrem. Náklad 120.000.- K na stavbu 67 m dlouhé a na nejvyšším místě 6.5 m vysoké zdi byl nepředvídaným zatížením celé stavby. Nezvyklý

nesourodý svahovitý terén ležící 7 m nad náměstím kladl na řešení stavby velké požadavky. Na břidlicovém lavicovém, na štěstí na jih nakloněném terénu, měla být postavena velká budova. Místa - pod věží kostela je skála, pod sakristií a v protilehlém rohu v oblouku ochranné zdi bylo nutno vyhloubit základy v měkkém terénu do 8 m! Byla to dále vnitřní a venkovská kanalisace, bylo nutno zachytit a odvést několik vodních pramenů z úpatí vrchu Vidoule a tak zajistit základy stavby. Jenom odkopání a přemístění 1.000 m³ země si vyžádalo nákladu 15.000.– K.

Spolek vstupoval do odpovědné práce, vyžadující velkého vypětí sil. Bylo potřebí odborného dozoru při provádění stavebních prací, bylo nutno získávat vhodný materiál, kterého se začal vzhledem k současné válečné situaci jevit nedostatek. Nejdůležitějším problémem bylo získat pro rozsáhlou stavbu úhradu – finanční zajištění. Tyto tři body si rozdělili členové výboru s přibráním ochotných spolupracovníků z řad členů.

Zadávání prací a dozor nad stavbou obstaral Ing. Čermák, který spolu s P. Chlumským zajišťoval stavební materiál, další členové výboru prof. Novák, Dobeš, Ing. Frček, Ing. Fiala, prof. Lavička, Dr. Hrnčíř se plně zapojili do práce a týdně vybavovali vše, co souviselo se stavbou.

K podání nabídek na práce zednické a železobetonářské vyzváno pět firem, oferty podaly pouze dvě z nich. Práce zednické zadány firmě František Couf, železobetonářské firmě Ing. Nebeský. Hrubá stavba byla rozpočtena na 2 miliony korun, ale již brzy po zahájení bylo zjištěno, že tato suma nestačí, vzhledem k již uvedeným terénním úpravám.

Zvýšené požadavky byly zdolány zásluhou štědrých dárců. Nejvýznačnější skutečnost, která musí být trvale zapsána do dějin výstavby kostela je, že veškeré náklady s postavením budovy byly uhrazeny dobrovolnými dary !!! Většími částkami od příznivců zámožnějších, ale největší část dobrodinců byla z řad nezámožných – neznámých katolíků z Čech a zejména z Moravy. Ať to byl dar 10.000 K od švadleny z Prahy, nebo příspěvek 20.– K od chudé vdovy od Valašského Meziříčí, nebo podpora 120.– K od tří krejčovských učňů z Brna či dar universitního profesora, všechny příspěvky byly doprovázeny přáním a snahou pomoci skupině pracovníků na pražském předměstí, kteří zde staví nový kostel – stánek Boží ! Svoje příspěvky doprovázeli často přáním, aby na ně bylo při modlitbách při bohoslužbách v novém chrámu Páně pamatováno !!

Povzbuzení obětavými dárci ze všech vrstev katolického lidu, použili členové výboru ochoty několika časopisů jako Katolické ženy, [*Nár. pojišťovny*,] Lidových Listů, Lidového hospodáře a Neděle k uveřejnění informativních článků zpracovaných předsedou profesorem Novákem. Čtenáři seznámeni s postupem prací, použili v hojné míře přiložených složenek stavebního spolku a zasílali svoje příspěvky. Tak od čtenářů „Neděle“ bylo poukázáno přes 100.000 K, mimo to byly rozesílány desítky tisíců letáků s prosebným obsahem na adresy katolíků získaných z ústředí katolických spolků. Katalogisování a hlavní expedici prováděla s kroužkem spolupracovníků slečna M. Duchoňová [*a obětavý Fr. Brožek. Získání a psaní adres, jejichž počet šel do desítek tisíců, bylo hlavně jeho zásluhou.*] Tímto způsobem bylo získáno během roku 1940 223.000 K ! Další vítanou výpomocí byla zápůjčka 600.000.– K sjednaná zásluhou P. Chlumského u Spolku opuštěných sv. Antonína v Praze-Vinohradech. Jinou velkou zápůjčku poskytl Kostelní stavební spolek v Horních Počernicích.

Finančního zajištění bylo nezbytně nutno, poněvadž ku konci roku 1940 jevila se ve stavbě kostela následující situace:

Podle rozpočtu vyžádala by si stavba kostela bez vnitřního zařízení3,200.000.– K.

Z toho bylo zadáno prací za.....2,204.000.– K.

Bylo tedy ještě třeba zadat prací za 996.000.– K.

V té době byla již budova zhruba ukončena díky horlivým funkcionářům, z nichž zejména P. Chlumský a Ing. Čermák se všemožně starali, aby v organizaci, dodávkách materiálu bylo vše v pořádku. Práce na stavbě opěrné zdi byly zahájeny 3. května 1940 a 11. prosince téhož roku byla položena poslední cihla na 55 m vysoké chrámové věži, která svojí vahou 13.000 q spočívá na základně – pevné skále. Celou stavbu provedlo 8 zedníků za 8 měsíců – výkon úctyhodný !! Do té doby spotřebováno materiálu – cihel, vápna, kamene, cementu, atd. množství, k jehož odvozu by bylo zapotřebí tři kilometry dlouhého vlaku sestaveného ze šestitunových nákladních aut, což přibližně znamená asi tolik, že by tato auta zaplnila zcela Václavské náměstí v Praze !

Stavba je provedena ve slohu novogotickém s převážně cihlovými stěnami, kromě několika set skleněných cihel, jak si toho vyžádalo architektonické řešení. Cihel bylo spotřebováno 450.000,

říčního písku 1.100 m³, písku kopaného 700 m³, štuky 114 m³, vápna 700 q, cementu 1.500 q, kamene na sokl 130 m³, dříví na krov 17 for.

Na jaře roku 1941 byly práce na stavbě znovu zahájeny a jejich stav byl následující:

Práce provedené nebo zadané	rozpočet	vyplaceno	zbývá uhradit
1. opěrná zeď	123.000	115.000	8.000
2. základy celého kostela	175.000	170.000	5.000
3. zednická práce	368.000	355.000	13.000
4. železobeton	232.000	200.000	32.000
5. kamenické práce	88.000	66.000	22.000
6. ”	11.000	11.000	–
7. ”	100.000	60.000	40.000
8. venkovská kanalisace	26.000	26.000	–
9. kanalisace vnitřní	37.000	27.000	10.000
10. zařiz. předměty	7.000	–	7.000
11. rozvod vody	11.000	10.000	1.000
12. dřevo na krov	42.000	42.000	–
13. tesař. práce	50.000	30.000	20.000
14. klempíř. práce	50.000	30.000	20.000
15. sklenářská práce	25.000	4.000	21.000
16. sklen.čočky	7.000	7.000	–
17. beztmelý světlík	8.000	7.000	1.000
18. zámečnic. práce	85.000	30.000	55.000
19. kříž na věž	10.000	7.000	3.000
20. kabřinc. obklad	24.000	–	24.000
21. elektrotechnika	6.000	3.000	3.000
22. izolace stropů	5.000	5.000	–
23. natěrač.práce	95.000	25.000	70.000
24. dlažba kaple	4.000	–	4.000
25. cihly	187.000	187.000	–
26. venkov.omítky	300.000	–	300.000
27. sklen. cihly	20.000	–	20.000
28. truhlář. práce	8.000	–	8.000
29. vodotěs. izolace	5.000	–	5.000
30. projekt	65.000	50.000	15.000
31. pozemek s poplatky	50.000	50.000	–
	2,204.000	1,517.000	687.000

[Odměna arch.Č. za plány a stavební dozor 50.000 Kč.]

Kromě toho bylo potřebí zadat prací za celkovou částku 986.000 K na projektované práce, které z části byly již v přítomné době provedeny, jiné čekají na uskutečnění.

V sobotu 3. května 1941 na svátek Nalezení svatého Kříže, právě v den výročí zahájení stavby, byl na chrámové věži vztyčen [pozn. při opisování: rozměr neuveden] vysoký kříž. V té době začínal se jevit nedostatek pohonných látek, které odčerpávala armáda pro válečné účely. Tato skutečnost zapříčinila, že potřebný materiál nebyl na stavenišťe včas dopravován. Byl nedostatek stavebních dělníků, ale i přes tuto svízelnou situaci byly všechny překážky schopnými vedoucími stavební firmy Couf zvládnuty do té míry, že do konce srpna byly nejnmutnější práce na stavbě dokončeny. V té době byla činnost českých spolků protektorátními úřady z příkazu okupantů zastavena. Proto byly věci týkající se stavby projednávány při nahodilém setkání mezi členy stavební komise. Na stavbě pracovalo několik dělníků na drobnějších úpravách. Bylo potřebí celou budovu pokrýt plechovou krytinou. Dlouhé podzimní deště zapříčinily, že byla pokryta jen část a zbytek krytiny mohl být položen až na jaře 1942. Práce uvnitř mohly být vzhledem k příznivému zimnímu počasí prováděny a do konce ledna roku 1942 byla ukončena úprava kaple svatého Václava, která byla v neděli 1. února slavnostně vysvěcena generálním vikářem Dr. Opatrným. Duchovním správcem nového kostela stal se P.Prokop Pittermann ze Strahova. Do oltáře byl vložen kámen ze zrušené kaple

svatého Rocha na Malostranském hřbitově. V té době bylo již známo, že lhůta pro uzavření všech nevojenských staveb je stanovena k 1. květnu 1942. Proto se všechny zúčastněné firmy snažily, aby zadané práce byly do té doby ukončeny. Pomáhali i členové spolku, aby svezeny materiál byl zpracován. Nahradili dělníky, kteří byli odvoláni a použiti k válečným účelům.

Práce dobrovolníků se zaměřily hlavně na úpravu podkladu pro podlahu chrámové lodi, zatím co řemeslníci upravovali prostor pro umístění hlavního oltáře. Prkennou přehradou uzavřeli presbyteř, před kterou byl postaven prozatímní hlavní oltář, který použit z [zrušeného] kostela arcibiskupského semináře [*gymnasia Sacré Coeur na Smíchově*]. Do průčelí za oltář postaven odlitek Brokoffovy sochy svatého Jana Nepomuckého, patrona kostela. K nejnútnejšímu vnitřnímu vybavení [*kaple sv. Václava*] použito zařízení z vyklizených [ze zrušených] kaplí gymnasia na Smíchově a Ústavu hluchoněmých [*slepčů na Palatě*], rovněž ze Smíchova [(*paramenta*)]. Kalich daroval novému kostelu bývalý košířský farář P. Šimůnek, monstranci členové „Skupiny sdružení katolické mládeže v Košířích.“ [*Vybavení sakristie. Krásné dubové skříně na paramenta v sakristii a dubové lavice v hlavní lodi pocházejí z arcib. gymnasia a kostela z Holečkovy ulice (býv. klášter Srdce Ježíšova).*]

[*Nejdříve byla benedikována kaple sv. Václava, 1.2.42. Lavice byly tam dány z Palaty (Ústav slepčů). Hlavní oltář byl tenkrát v ose kaple, ne po straně jako dnes. Poutní kázání na sv. Jana N. měl budovatel kostela P. V. Chlumský.*]

Přiblížil se významný den, neděle 17. května roku 1942, kdy byla chrámová loď za velké účasti věřících kancléřem Dr. Kulačem posvěcena. Příležitostnou promluvu proslovil strahovský opat Dr. Jarolímek, [*jehož řád administroval kostel. V jižním cípu areálu kost. pozemku byla projektována fara, resp. malá klášterní komunita, poněvadž bylo sjednáno s opatem Zavoralem, že strahovští premonstráti povedou duchovní správu nového kostela.*]

Tím dnem byl předán věřícímu lidu chrám – dům, sloužící bohoslužbám pro katolický lid na pražské periferii. Košířům dostalo se nové, významem a účelem jediné budovy, která bude sloužit všem, kdož se pod její střechem uchýlí, aby si zde na místě před svatostánkem vyprosili sílu a poděkovali za prokázaná dobrodíní...

Kostelní spolek katolíků v Košířích s hrdostí předstoupil před všechny, kteří svými dary a odkazy pomohli budovat tak krásné a veliké dílo !!!

Události té doby a doby pozdější v plné míře potvrdily správnost rozhodnutí, na památné schůzi 28. dubna 1940, kterým bylo rozhodnuto, aby se se stavbou kostela h n e d započalo. Nebýt oné prozíravosti, pevné vůle, obětavosti, nebyla by stavba provedena, shromážděné spolkové jmění by stihnul osud všech vkladů, které byly v roce 1945 prohlášeny za vázané a za osm roků na to, 1. červnem roku 1953, takové vklady prohlášeny za zrušené !!! Tato skutečnost nechť je poučením pro budoucí podnikání!

Radost nad krásným dílem byla kalena současnými událostmi politickými. V době posvěcení chrámu byli již v blízkosti Prahy ukryti parašutisté, kteří vykonali ortel nad nenáviděným říšským protektorem Heydrichem. Po odvážném činu 27. května začala krutá persekuce českého národa. Padlo jí za oběť tisíce dobrých českých lidí. S obavami sledovány zprávy, ve kterých v německé a české řeči oznamována jména osob, které byly nacisty popravovány po celé naší vlasti. Všichni členové stavebního spolku i širší veřejnost v Košířích byla vzrušena zprávou rozhlasu 21. června, kdy bylo oznámeno, že byl pro schvalování atentátu na protektora zastřelen i s manželkou stavitel František Couf z Prahy-Libně. Jak se později zjistilo, byl tento obětavý a svědomitý muž udán svoji sousedkou nacistického smýšlení, že poslouchá cizí rozhlas. Položil svůj život na střelnici v Kobylisích, nedaleko svého domova, jako mnoho jiných statečných českých lidí. Čest jeho památce. Stejně tragický osud stihnul i stavbyvedoucího téže firmy Včelku – zabil se při jízdě na motocyklu.

Řádění Němců, kteří vraždili české lidi po desítkách po řadu nekonečných týdnů bylo příčinou, že práce na stavbě byly úplně zastaveny a bylo pokračováno až po osvobození. Přes strastiplnou dobu a zákaz všech schůzí pracovalo několik obětavých na rozesílání prosebných dopisů, opakována akce s uveřejňováním informativních článků v katolickém tisku – novinách Kříž a Maria, která vynesla částku přes 240.000 K darů. Stavba byla sice zhruba ukončena, ale bylo nutno proplácet docházející účty za stavební materiál i práci dělníků, k čemu přispěli ochotní dárci.

Motivem celé moderní stavby [*zadní stěny oltáře ve výměře 150 m²*] je námět posledního soudu. Proto i vnitřek nového chrámu je vyřešen velmi nezvykle; podlaha chrámové lodi je ve sklonu k hlavnímu oltáři – podle vzoru belgických kostelů. [*Historie mramor. desek (firma Marin na Kr. Vinohradech)*] Nad plastickou výzdobou průčelí hlavního oltáře provedeného v carrarském mramoru

je znázorněna na epistolní straně postava svatého Jana podávajícího Tělo Páně královně Žofii s dobovým gotickým pozadím. Na evangelijní straně blahoslavená Anežka Česká, s románskou výzdobou kruhových oken v pozadí, rozdává chléb pozemský. Střed mezi těmito dvěma výjevy vyplňuje Karlův most s Novoměstskými a Malostranskými věžemi. Uprostřed je umístěn svatostánek – snad znázorněno místo svržení světce do Vltavy [*a mřížka na sanktuáři znázorňuje mřížku zpovědnice.*]

Nad plastickou výzdobou v průčelí na ploše 150 m² bude obrovská freska neb mozaika s výjevem obrazu Posledního soudu. [*Návrh fresky má Mistr Zrzavý. Nebyl zatím realizován pro nedostatek fin. prostředků a také proto, že umělců řemeslníků na fresku u nás nebylo. Vápno na fresku je uloženo v jámě při kostele, kde je nyní alpinum. Musí být dobře vyzrálé.*] Aby věřící shlédli celou fresku, musí dojít až k hlavnímu oltáři – přímému pohledu od zadního vchodu zabraňuje zčásti závěs triumfálního oblouku.

Hlavní oltář je více než ostatní prostory lodi osvětlen prozařujícími 920 skleněnými čočkami zasazenými v klenbě nad presbyteří a z jižní strany velkým kruhovitým oknem. Hudba i zpěv z choru se bude šířit nezvyklým způsobem od hlavního oltáře dozadu s hudebního kůru umístěného po pravé straně oltáře. Těleso varhan bude umístěno na levé straně oltáře, postavené na malém ochozu. [*Chor u hl. oltáře byl vybaven darovanými varhany od Šedivých sester z Bartolomějské ulice, ale potom koupil spolek za 2 tis. Kč krásné varhany od Joanea (Salmovská ul. – Školští bratři) a ty byly instalovány na empoře (galerii) vzadu. Akustika výtečná. Působil tu skvělý chrámový sbor a orchestr, řízený kapit. Louženským, dnes již zesnulým, který dříve působil s dr. Duchoněm u Nejsv. Trojice a přinesl si včetně (?) hudební a sborový archiv velmi bohatý.*]

Rozpětí chrámové lodi 16 metrů široké překonal projektant trámy sestavenými ze silných prken staženými železnými ježky, takže celek činí dojem uceleného kusu. 2.500 věřících, ze kterých 2.000 pojme chrámová loď a 500 může zaujmout místo na galerii nad hlavním vchodem, má možnost sledovat ze všech míst chrámové lodi bohoslužby u hlavního oltáře, umístěného o 1 m níže než je práh hlavního vchodu.

Mezi úzkými šterbinovitými okny, která zabírají 20% ploch stěny a výborně osvětlují [*rozptýleným světlem*] celý prostor, jsou niky, v nichž budou [*jednou*] provedeny velké fresky všech svatých českých patronů, přisvětlených se stran neonem. [*V náčrtu je provedl mistr (jméno chybí).*] Originelně vyřešené pilíře, které se u stropu rozšiřují, dodávají celé stavbě povznášejícího vzhledu a dojmu. V šamotové dlažbě [*má být*] bude vloženo 25.000 metrů elektrického vedení, jež se může etapově zapojovat – nebude to vytápění kostela – správněji lze tento způsob nazvat zahříváním podlahy – tedy zařízení účelné a praktické.

Na bočních pilířích stěny k náměstí mají být postaveny sochy čtyř evangelistů, na východní straně neonový kříž, na stěně kaple 14 zastavení křížové cesty. Nad kaplí je v celém rozsahu přednášková síň. Před vchodem z jižní strany mají být umístěny dvě sochy sv. Cyrila a sv. Metoděje [*na rozích věže 4 sochy andělů, ohlašujících soudný den*].

Takové jsou plány do budoucna. Mnoho ještě chybí, aby chrám byl v takovém stavu, jak si jej projektant představoval.

Doba těžké okupace minula, ale revoluční pouliční boje zanechaly stopy na stěnách kostela. Při leteckém náletu na vybudované barikády na Plzeňské třídě, byla většina okenních tabulí ze severní strany vybita a omítka na této straně rovněž poškozena. [*ale jen nepatrnými vrypy, poněvadž omítka je prvotřídní. (Tři vrstvy s odstupňovaným množstvím cementu a kameninové drti dovezené ze Švýcarska.)*] Během místních bojů [*a ostřelování náměstí (barikády) těžkým kulometem z letadla*] zahynula řada košířských občanů, z nichž 18 bylo prozatímně uloženo v chrámové lodi, odkud byla jejich těla předána [*postupně*] příbuzným k pohřbení. [*V chrámě je umístěna tabulka s legendou.*]

Ukončení národního útisku, vyhnání okupačních německých armád – osvobození národa po šesti letech okupace a utrpení, bylo uvítáno všemi obyvateli s radostí. Vykonány děkovné bohoslužby a mělo se pokračovat v násilně přerušovaných pracích na dobudování kostela. Než nestalo se tak !

Hlavní iniciátor a organizátor P. Chlumský začal churavět, s obtížemi vykonával služby Boží ve farním kostele a nebylo osoby, která by za něho převzala řízení prací. P. Pitterman ze Strahova, který u svatého Jana vykonával bohoslužby, neměl té průbojnosti a organizátorské iniciativy, jaké zde bylo zapotřebí. Věnoval se ponejvíce práci charitativní. Další členové výboru stavebního spolku byli zaneprázdněni [*jinými*] pracemi v politické straně [*souv. se změnami politickými*] a tak došlo k první schůzi spolku až 3. listopadu roku 1945, za půl roku po osvobození a tím se stalo, že nebyly [*Nemohly*]

býti kvůli poválečnému chaosu] zavčas zadány potřebné práce [a finanční prostředky byly k 1.říjnu 1945 prohlášeny za vázané] k jejichž úhradě se mohla použít slušná částka, která v důsledku poválečné inflace k 1. říjnu roku 1945 byla prohlášena za vázanou !!

[*Poněvadž po proplacení dlužných(?) účtů bylo* Jmění spolku se ztenčilo na minimum [*Národní správa na pohl. † arch. Coufa*], bylo nutno prosit dřívější dárce, kteří nezklamali. Jejich příspěvků bylo použito k zasklení rozbitých oken, dobudovány [*vybudovány dřevěné*] schody do věže, zakoupen posuvný žebřík [*50 tis. Kčs*] a postavena část opěrné zdi u věže ze severní strany. [*Poněvadž kostel byl elektr. zapojen na provizorní stavbařskou instalaci, bylo nutno položit def. přívodní kabel od konce sousední školy. K tomu účelu bylo nutno vykopat v tvrdém kamenitém terénu šachtu, kterou předseda spolku s dr. Janem Fischerem z valné části provedli.*]

Hlavní pozornost byla soustředěna k dobudování hlavního oltáře. Provedením výzdoby do carrarského mramoru byl pověřen akademický sochař Wielgus. Z podnětu nově přistouplých členů byly zahájeny práce dobrovolníků, kteří na jižní straně vybudovali betonový chodník a celé okolí zbavili zbytků stavebního materiálu, přeskupili velkou část země a upravili na pěkný park.

Vlivem politických událostí v roce 1948 došlo ke změnám ve výboru spolku [*Předseda spolku prof. A. Novák odkomandován (prý pro postoj k znárodnění a ROH) do Karl. Var a pak do Kladna, kde po půldruhém roce byl suspendován z funkce učitele a pak na vlastní žádost pensionován (1950).*], přes to práce na úpravě okolí kostela pokračovaly. Spolková činnost upadala, předseda prof. Novák byl přemístěn služebně mimo Prahu, jednatel Dobeš se funkce vzdal a tíha všech prací i udržování neukončené stavby spočívala na nových pracovnících. Byla to zejména nevhodně [*nesolidně*] položená střecha, která působí zatékání vody [*hlavně z jarního tání sněhu na střeše. Také elektr. ohřívání odpadních rour nemohlo být provedeno*] pod krov a nutno ji stále opravovat.

28.dubna roku 1948 navštívil zdejší kostel pražský arcibiskup Dr. Beran, který zde udílel svátost sv. biřmování. Byl vypracován a předán situační spis s krátkou historií celé stavby.

Za nedlouho na to, 23.května, byl hostem zdejšího chrámu Páně jeho hlavní budovatel P. Václav Chlumský – bohužel již jen jeho tělesná schránka. Zlá choroba hlodala jeho zdraví, které 20. května podlehl. Při cestě na hřbitov na Kotlářce zastavil se pohřební průvod v kostele, kde předseda spolku profesor Novák se se zesnulým rozloučil a poděkoval za veliké dílo, které zde zanechal. Cestou na místo posledního odpočinku doprovázeli svého zasloužilého místopředsedu všichni členové spolku a na hřbitově samém při vstupu do kostela i z kostela jej vynesli členové výboru. [*Pochován byl na Kotlářce s prostým dřevěným křížem. Hrob je osadníky pietně udržován.*]

Vzhledem k jeho zásluhám, nelze pominout jeho osobu několika řádky a bude vhodné, aby byla v dějinách výstavby věnována P. Chlumskému vzpomínka širší. [*Učinil to Prof. A. Novák.*]

Pocházel ze selské rodiny z Posázaví, z které si přinesl pracovitost a praktičnost. Jako novosvěcenec byl poslán do Falknova (Sokolova), kde byl tehdy děkanem potomní biskup litoměřický Gross, muž velkého rozhledu a svatého života. Zde se český „Wenzel“ otloukal, ale tam byly položeny základy k jeho kněžskému charakteru. Biskup Gross chtěl jej mít svým sekretářem, ale Bůh určil jinak. Stal se kaplanem na pražské periferii Žižkově, což rozhodlo o jeho kněžském zaměření na celý život. Stal se apoštolem periferie na opačném konci Prahy, v Košířích.

V mužných létech stal se organizátorem svazu katolické mládeže v Čechách, kde vyoral hlubokou brázdou v hnutí mladé generace v poválečných létech a zachránil tak mnoho mladých duší pro Krista. Po kratším působení v Hostomicích pod Brdy přišel na košířskou faru do zanedbaného hřbitovního kostelíka, farnosti 6 km dlouhé. Brzy seskupil kolem sebe řadu mladých zdatných spolupracovníků, se kterými podniknul veliký úkol – vybudovat nový chrám Páně. [*když pro odpor smích. děkana prel. Paulyho ztroskotal pokus oddělit od Smíchova Košíře s Motolem jako novou samostatnou farnost. Pozn. při opisování: Není jasné, co tím komentátor myslel. Košířská farnost již v té době existovala. Možná šlo o změnu hranic mezi farnostmi.*] [*Jeho spolupráce se † min. posl. dr. Fr. Noskem a posl. dr. Novákem přinesla mu hodně podnětů a značnou finanční pomoc (130.000 Kčs).*]

Svými osobními vlastnostmi dovedl odstraňovat překážky, získávat přízeň a podporu pro dobrou věc. Od počátku zahájení stavební akce byl si vědom a s ním i jeho spolupracovníci pravdivosti slov „Hospodin-li domu nebuduje, nadarmo pracují, kdož staví“ (žalm 116). Společnému dílu Bůh žehnal. Stavba byla prováděna v okupaci, v době, kdy veškeré dění bylo zaměřeno k vítězství velkoněmecké říše, kdy překročení příkazů se trestalo smrtí !!

Tyto poměry nutno mít na paměti, aby byla zhodnocena veliká práce P. Chlumského, který přes nepochopení v samém výboru spolku vynutil si respekt i rozhodnutí členů, aby se stavbou bylo

ihned započato. Byl ústřední postavou [stavebního teamu spolu s arch. Čermákem], zajistil za výhodné ceny stavební materiál, cihly, vápno, cement, kámen, dřevo [Tak umluvil řed. arc. statků inž. Šimka, aby dal porazit v arc. lesích několik dubů, zařídil jejich odvoz i rozřezání na fošny (jak je architekt potřeboval) a ten je dal odborně schnout v jakési žižkovské dřevařské ohradě. Po r. 1948 (únoru) byly nám při znárodnění firmy zcizeny a dalo to hodně práce, než jsme za ně dostali jakousi finanční náhradu.], nakupoval v drobném hřebíky, minium, šrouby, ale i obálky pro sběrovou akci, prostě vše, o čem správně předvídal, že vzhledem k válečné situaci, zmizí z trhu. Ale i štěstí mu přálo, jak je vidno z následující epizodky. Bylo potřebí dovést dřevo z pily na staveniště [do skladiště] a nebyl benzin. Do bytu pana faráře přijde majitel kolotoče hostujícího v sousedství pod Černým vrchem, daruje potřebnou vzácnou tekutinu a dřevo bylo závčas na místě.

Takový byl budovatel chrámu svatého Jana Nepomuckého v Košířích, jak jej vidíme na obraze pamětní desky v předsíni chrámu.

Hodně si toho pan farář Chlumský odnášel na věčnost. 15 let se obětavě staral nejen o svůj farní, ale zvláště o nový chrám Páně ! [Bůh mu buď štědrým odplatitelem !]

V době úmrtí vzácného člověka a kněze omezily se práce v kostele na nejnnutnější údržbu, kromě zmíněného opracovávání mramoru na budoucím hlavním oltáři. Po ukončení umělecké práce bylo zadáno zpracování oltářní mensy – zatímco tumba [oltářní deska] byla již z dřívějších dob hotova [u fy. Marin]. Pokračováno v úpravě okolí kostela, zejména na severní straně svahu, kde bylo nutno odkopat a odvézt velké množství materiálu navršeného ze základů chrámové věže. Práci vykonalo několik obětavých mužů, kteří po dva roky s menšími zimmými přestávkami upravili severní svah v soulad se stavbou.

Mezi tím došlo ke změně v duchovní správě. V červnu roku 1949 odešel [na sv. Horu] P. Pitterman, na jeho místě zůstal staříčkový [pensista] pan děkan [Vilém] Ondráček [premonstrát], který téměř rok zde obětavě působil a když náhle v dubnu 1950 zemřel, bylo jeho odchodu želeno všemi farníky. [Je pochován na řád. hřbitově v Nebušicích.] P. Ondráčka vystřídal [novosvěcenec] P. Fišer, který u svatého Jana [velmi dobře] působil od 1. května 1950 do 31. července 1951, kdy na jeho místo přišel přechodně P. Dvořák [z Butovic] s působením do 12. října téhož roku, kdy byl vystřídán znovu P. Fišerem, [po němž se ujal správy jako admin. P. Verner].

Vlivem politických událostí a zřízením státního úřadu pro věci církevní bylo zakázáno provádění jakýchkoli sbírek mezi věřícími na dostavbu kostela a spolek měl tehdy něco málo na nejnnutnější vydání – opravu střechy a pod. Rozhodnutím ministerstva vnitra měly být všechny menší spolky zrušeny a seskupeny ve větší celky. Tím došlo i na likvidaci Kostelního spolku katolíků v Košířích, o čemž rozhodlo v únoru roku 1952 31 přítomných členů na mimořádné schůzi. Činnost spolku měla přejít do svazu Charity a provedením likvidace byli pověřeni profesor Ant. Novák, předseda, jednatel Josef Krušina a pokladník František Šafránek.

Bylo nutno získat a zajistit 380.000 Kčs na úhradu účtu za opracovanou [leštěnou oltářní] tumbu [z liberecké žuly], schody k hlavnímu oltáři. S tímto nepříjemným zatížením bylo mnoho svízelných jednání a po několika intervencích bylo dosaženo, že po dodání všeho materiálu byl účet s několikaměsíčním zpožděním uhrazen z prostředků Katolické charity, [která převzala také aktiva spolku].

Dodáním a montáží kamene pro hlavní oltář nastala otázka zrušení dosavadního provisorního oltáře před prkennou ohradou. [Socha sv. Jana byla vždy ozdobena alejí bělokorych břízek, které udržely listy několik měsíců. Nutno poznamenat, že velké plochy látky obstaral a věnoval ze svého krejčí Jaroš.]. Bylo zapotřebí mnoho práce a obětavosti, aby bylo očištěno celé okolí kolem budoucího oltáře, vykopány [ve skále] základy, vybetonován podklad [a provedeno] položení terazza. Práci vykonalo několik vytrvalých jedinců, [spolu s odbor. řemeslníky] kteří během léta zde pracovali, aby [tak] mohlo dojít k významné slavnosti dne 29. září roku 1953, [1952] kdy byl po odstranění prozatímního oltáře posvěcen hlavní oltář v takovém stavu, jakým dnes je. [Jen svatostánek byl pořízen později. Pan architekt opatřil pancéřovou skříň a sehnáno zlato na pozlacení celého svatostánku. Bylo sehnáno † far. Chlumským a po celý protektorát zazděno u předsedy spolku prof A. Nováka. Po válce odevzdáno na faru a po dohodě se † Msgr. Průšou předáno zčásti svému určení. Oltářní svatostánek byl posvěcen † p. velmistrem Jos. Vlasákem (fotografie).]

Současně pořízena a zasazena pamětní deska P. Chlumskému.

Před tím byla plocha nad hlavním oltářem [dokud tu nebude freska nebo mozaika] vyzdobena na náklad architekta Čermáka. [Je to symbolizovaný strom života.] Svěcení oltáře provedl P. Dvořák.

Zbývala úprava hlavního vchodu a přilehlé kaple, která byla plná zbytků stavebního materiálu, starého nábytku i uhlí, které zde bylo pro otop sakristie složeno. Ale ani zde se nezastavily ruce nadšených pracovníků, kteří během podzimu a z jara roku 1953 všechno vyklidili, vybílili, zedník položil podlahu z cementových dlaždic. Zbývala úprava hlavního vchodu, kde ještě zbývala úprava dveří a osazení nových, které by uzavřely chrámovou loď. Po zhotovení dveří, byla jejich horní část zasklena a tím definitivně upraven hlavní vchod. Současně upravena místnost, zpovědnice pro nedoslýchavé. [*Nutno poznamenati ještě, že pod kostelem na sev. straně ve svahu jsou pro věřící zřízeny záchody (pozn. při opisování: zatím jen v plánu) a potřebné hyg. opatření je i u sakristie.*]

Další práce, kterou vykonali dobrovolníci, bylo položení prozatímního stropu nad hlavní galerií. Tato práce byla velmi namáhavá a spojená s nebezpečím úrazu, poněvadž bylo nutno postavit vysoké lešení, ze kterého byl strop osazen. Po zavedení a soustředění elektrického vedení na rozvodnou desku do sakristie a osazení ochranných krytů na postranní osvětlovací tělesa v chrámové lodi, byla dobrovolná práce ochotných pracovníků [zejména p. Seidla] ukončena.

Náklady na výstavbu a dobudování chrámové budovy během jednoho desetiletí jsou následující:

V roku	1939	21.902.– Kčs
	1940	1.302.012.–
	1941	1.183.648.–
	1942	736.347.–
	1943	142.979.–
	1944	23.821.–
	1946	146.047.–
	1947	129.607.–
	1948	102.523.–
	1949	144.567.–
	1950	338.000.–
	1951	<u>179.507.–</u>
	Celkem	4.450.960.–

Během doby byl do kostela zakoupen P. Dvořákem Betlem z darů které získaly paní Stříbrná, Roubalová, Roubíčková, Jičínská, byla zakoupena socha Pražského Jezulátka a socha Božského Srdce Páně. Uvedené dámy se pečlivě starají o výzdobu oltářů i o čistotu prádla, takže zdejší kostel je jedním z nejčistších ve Velké Praze.

[*Ostatní mobiliář kostela je provisorní. Nejvíce pochází z bývalého kostela sv. Vojtěcha v seminářském areálu dejvickém, který byl zabrán vládou pro jiný účel a zrušen. Postranní oltáře, koberce, křížová cesta. Zatím slouží dobře svému účelu a není naděje, že by v brzké době bylo možno doplnit vše původně archit. Č. projektovanými zařízeními. Celkově lze říci, že náš nový koš. chrám je jedním z nejlepších i architektonicky stylově i svou účelností. Osvětlení, které je ve starých chrámech vesměs zanedbatelnou záležitostí, bylo tu ideálně vyřešeno. Akustika výtečná. Zařízení sakristie, kazatelna (zatím provisorní) i loď (prozatímní parketová podlaha) slouží na jedničku svému účelu. Strop z modřinových prken teplý (je od podstřeší izolován heraklitovými deskami, takže i v lodi je teplota bez elektr. či jiných zdrojů tepelných i v zimě přijatelná a snesitelná. Zlobí trochu střecha. Není rovná, jak by se v pohledu ze zdola zdálo, ale má malý sklon a na severní straně zůstává ležet sníh, když na jižní již roztaje a nikou odtékající voda pro malý (sklon) spád zamrzá na severním odpadovém svodu a potrhálo nám to odpadové roury. P. arch. chtěl je rozhrávat elektricky, ale na to nedošlo a vyloučení vodních uzávěrů v podzemní kanalizaci nestačilo k „vytopení“ rour. Jediná pomoc je včas odstranit sníh z jara v době tání a o to se svědomitě staral dnes již † zasloužilý kostelník Gabriel Melichar, po němž Míka, který se odstěhoval na Mělník. Nyní často musí odstraňovat sníh sám farář.*

Omítky drží skvěle, jak již bylo poznamenáno. Alpinum obětavě opatrované p. (pozn. při opisování: údaj chybí), porost sev. svahu thujemi, opatrování trávníků, růží, výzdoba kostela květinami je zásluhou věřících a pí Roubalové v pořádku a každý, kdo navštíví náš vzkvétající kostel, je překvapen čistotou, světlostí a což kdyby se mu podal výklad symboliky (oken).]

Ku škodě dostavby i duchovního života v nové zřízené farní osadě bylo časté střídání duchovních správců. V době výstavby bylo pomýšleno zřídit v horních Košířích samostatnou duchovní správu – novou farnost. Vlivem politických událostí i jiných důvodů nedošlo k tomu a tak v kostele svatého Jana Nepomuckého v Košířích vykonávali po celé desetiletí služby Boží duchovní

z jiných, často velmi vzdálených pražských far. Tím se s návštěvníky kostela nesžili, jejich časté střídání věci – dobudování stavby – neprospělo. Zrušením kostelního spolku [*kteřý je právnicky majitelem kostela*] přešla veškerá zodpovědnost za dobudování kostela na duchovního správce. Tím je trvalé místo kněze pro tento kostel velmi potřebné.

V nedávné době od 1.září 1953 byla svěřena správa zdejšího kostela do rukou faráře u Nejsvětější Trojice v Košířích [*a tím docíleno určité a potřebné stability*].

V osobě nového duchovního správce P. Františka Verneru má kostel svatého Jana Nepomuckého záruku, že v mezích možností bude v dobudování kostela pokračováno. Bůh žehnej této práci.

.

Doslov.

Bydlím s rodinou v Košířích od roku 1946. Ihned po příchodu jsem se zajímal o novostavbu kostela, začal pracovat a pomáhat při úpravě okolí, uvnitř, stal jsem se členem stavebního spolku a [*pomáhal*] ukončil činnost likvidací, jak je uvedeno v předchozích stránkách. Vystřídala se po dobu mé působnosti kolem mne řada spolupracovníků, vlivem různých událostí odešli i čelní funkcionáři spolku [*zemřel zakl. V. Chlumský, zasl. pokl. Kořínek, Šafránek, Melichar, inž. Frček, kap. Louženský s chotí, jeho nást. prof. Blažek, zemřel P. Prokop Pittermann, Ondráček, dr. Fischer Jan, katech. Šíma, prof. Lavička, (P. Ant. Čulík), Vl. Šíma a mnoho těch, kteří nám pomáhali*] a zůstal jsem zde sám. Mám za to, že jsem vykonal, co se vykonat dalo, mnohdy s velkým sebezáporem a vypětím všech sil, vydal jsem a organisoval práce, které byly i nad moje síly. Vzpomínám na výkop půdy na severní straně budovy, vzpomínám na budování hlavního oltáře, kdy jsme v letních měsících pracovali třeba jen tři, ale neustali jsme. Stavění lešení v kapli Božího hrobu, stavění lešení a práce na galerii nad hlavním vchodem, byla nás hrstka a vydrželi všichni.

Záliba v historii a bádání v archivním materiálu přiměla mne k tomu, že jsem pátral po spisovém materiálu týkajícího se stavby kostela. Zjistil jsem, že je jednak uložen v sálku nad kaplí a druhá část byla u Dr. Hrnčíře, který se uvolil k zpracování dějin výstavby kostela [*ale předčasně zemřel*]. Nikým nežádán pokusil jsem se o sepsání této malé práce, kterou předávám budoucím pracovníkům k přečtení. Kéž z toho čerpají sílu a nadšení, aby kostel svatého Jana Nepomuckého v Košířích byl v dohledné době dobudován.

Praha 16. května, v den svátku sv. Jana Nep. I.P. 1955.

Krušina v.r.

Použité prameny.

Archivní materiál ze stavby kostela - farní úřad
Příspěvek jednatele spolku Frant. Dobeše
Příspěvek předsedy spolku prof. Nováka
Příspěvek paní učitelky Stříbrné.

.